

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, luty 2012

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/25/2012

**DALSZY SPADEK NOTOWAŃ
RZĄDU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Początek roku był wizerunkowo bardzo trudny dla rządu. Do kwestii związanych z planowaną reformą systemu emerytalnego, w tym głównie budzącym silny opór społeczny podnoszeniem wieku emerytalnego, zamieszaniem wokół ustawy refundacyjnej, dołączyły protesty internautów przeciwko podpisaniu umowy ACTA. Plany i decyzje rządu, w tym błędy rządzących przyczyniały się do spadku poparcia dla Platformy Obywatelskiej i firmowanego przez nią rządu. Luty jest drugim z kolei miesiącem wyraźnego spadku notowań gabinetu Donalda Tuska¹.

POPARCIE DLA RZĄDU

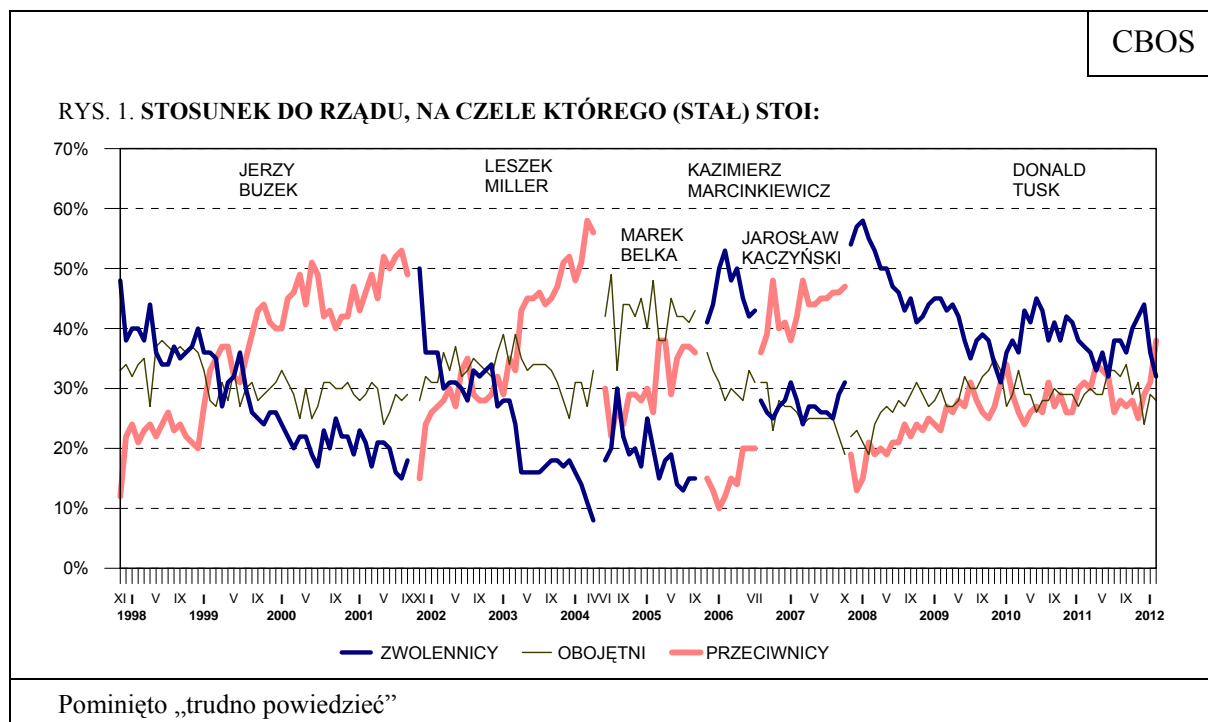
Znacząco zmalało poparcie społeczne dla rządu. Do jego zwolenników zalicza się niespełna jedna trzecia Polaków (32%, o 4 punkty mniej niż w styczniu). Przeciwnych rządowi jest 38% badanych (o 7 punktów więcej niż przed miesiącem). Odsetek przeciwników koalicyjnego rządu PO-PSL, uwzględniając obie kadencje parlamentu, jest najwyższy z dotychczasowych.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2011											2012	
	w procentach												
Zwolennicy	37	36	33	36	32	38	38	36	40	42	44	36	32
Przeciwnicy	31	30	34	33	32	26	28	27	28	25	29	31	38
Obojętni	29	30	29	29	33	33	32	34	29	31	24	29	28
Trudno powiedzieć	3	4	4	2	3	3	2	3	3	2	3	4	2

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od grudnia – nowego rządu Donalda Tuska

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (261) przeprowadzono w dniach 3 – 9 lutego 2012 roku na liczącej 999 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Gabinet Donalda Tuska ma najwięcej zwolenników wśród mieszkańców dużych miast (46%), osób z wykształceniem średnim (40%) i wyższym (42%) oraz wśród osób względnie dobrze sytuowanych: o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (47%), dobrze oceniających warunki materialne swojego gospodarstwa domowego (44%). Wyrażaniu niechęci do rządu niezmiennie sprzyja niższy status społeczno-ekonomiczny. Podpisanie ACTA wyraźnie wpłynęło na spadek popularności rządu wśród ludzi młodych: wśród respondentów do 24 roku życia obecny gabinet ma 24% zwolenników i 46% przeciwników, wśród uczniów poparcie dla niego deklaruje 19%, a sprzeciw wyraża 56%, więcej niż w jakiegokolwiek innej spośród analizowanych kategorii społeczno-demograficznych.

Poparcie dla rządu Donalda Tuska wiąże się z orientacją światopoglądową badanych, w tym przede wszystkim z religijnością. Niechętnym nastawieniem do rządu wyróżniają się osoby uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu. Jest ono także częstsze niż przeciętne wśród osób deklarujących prawicowe poglądy polityczne.

W elektoratach partyjnych rząd cieszy się przede wszystkim poparciem sympatyków PO, natomiast wśród wyborców pozostałych ugrupowań ma więcej przeciwników niż zwolenników. Szczególnie niechętnym stosunkiem do rządu charakteryzują się potencjalni wyborcy PiS.

Wśród osób niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych oraz – przede wszystkim – wśród biernych politycznie przeważają przeciwnicy rządu.

Tabela 2

Elektoraty partyjne	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	85	5	9	1
Ruch Palikota	34	41	25	0
SLD	26	35	39	0
PSL	25	37	35	3
PiS	7	79	11	3
Niezdecydowani	24	29	36	11
Niegłosujący	18	32	43	7

AKCEPTACJA PREMIERA

Wyraźnie wzrosła dezaprobatą premiera. Zadowolenie z tego, że pracami rządu kieruje Donald Tusk wyraża 37% badanych (o 3 punkty mniej niż styczniu), niezadowolenie zaś deklaruje 50% ankietowanych (o 8 punktów więcej niż miesiąc temu). Poziom akceptacji Donalda Tuska jako Prezesa Rady Ministrów jest najniższy od czasu, kiedy sprawuje on urząd premiera.

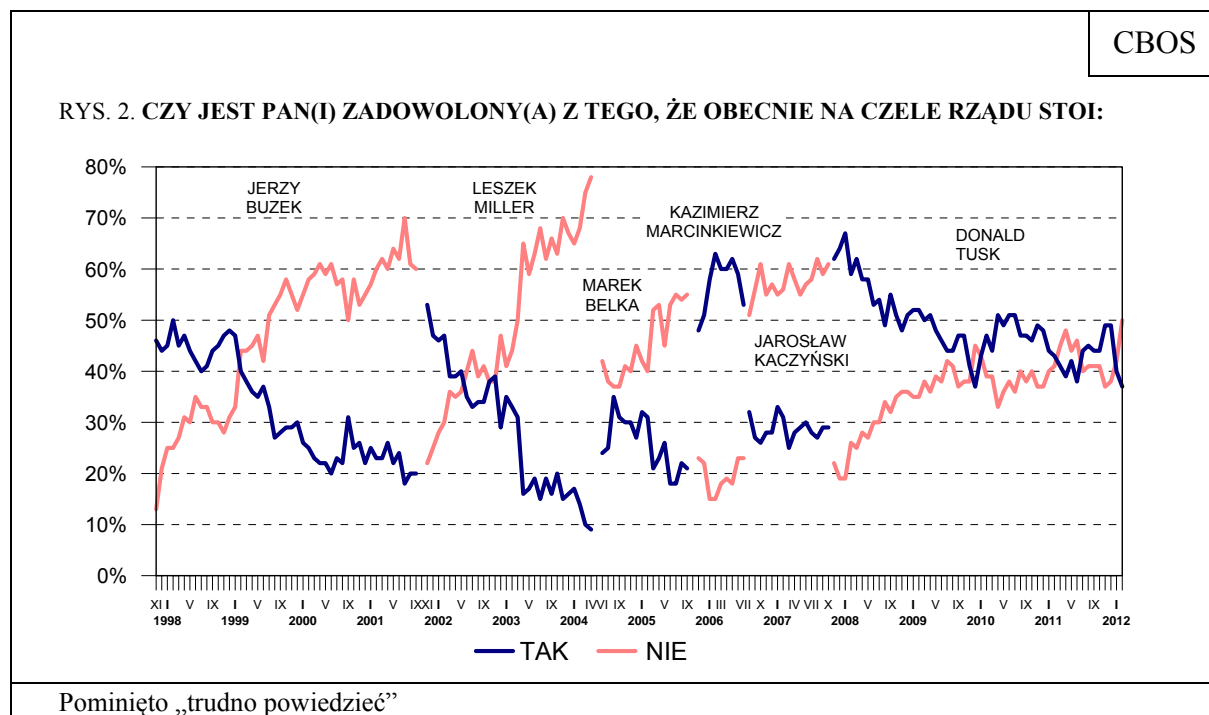

Tabela 3

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2011											2012	
	w procentach												
Tak	43	41	39	42	38	44	45	44	44	49	49	40	37
Nie	41	45	48	44	46	40	41	41	41	37	38	42	50
Trudno powiedzieć	16	14	13	14	16	16	14	15	15	13	13	18	13

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od grudnia – nowego rządu Donalda Tuska

Premier jest odbierany najbardziej przychylnie przez mieszkańców największych miast, osoby lepiej wykształcone i sytuowane. Donald Tusk, podobnie jak cały rząd, wyraźnie utracił w ostatnim miesiącu część poparcia wśród ludzi młodych. Niezadowolenie z tego, że stoi on na czele rządu wyraża 62% badanych w wieku od 18 do 24 roku życia oraz 69% uczniów i studentów.

W elektoratach partyjnych zadowolenie z szefa rządu deklarują w większości jedynie wyborcy PO. Wśród zwolenników pozostałych ugrupowań premier częściej spotyka się z dezaprobatą niż z akceptacją. Do najbardziej niezadowolonych, obok zwolenników PiS, należą potencjalni wyborcy SLD, wcześniej bardziej przychylni premierowi. Biorąc pod uwagę, że w ostatnim miesiącu, przy spadających notowaniach PO, partia Leszka Millera znacząco zwiększyła liczbę swoich zwolenników, należy sądzić, że elektorat tej partii poszerzył się głównie o osoby przeciwne rządowi, być może rozczarowane jego ostatnimi posunięciami.

Dezaprobatą szefa rządu przeważa również wśród osób niezdecydowanych, którą z partii poprzeć oraz wśród niezamierzających brać udziału w ewentualnych wyborach do Sejmu i Senatu.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	89	9	2
Ruch Palikota	43	48	9
PSL	31	49	20
SLD	28	69	3
PiS	7	87	6
Niezdecydowani	31	45	24
Niegłosujący	25	56	19

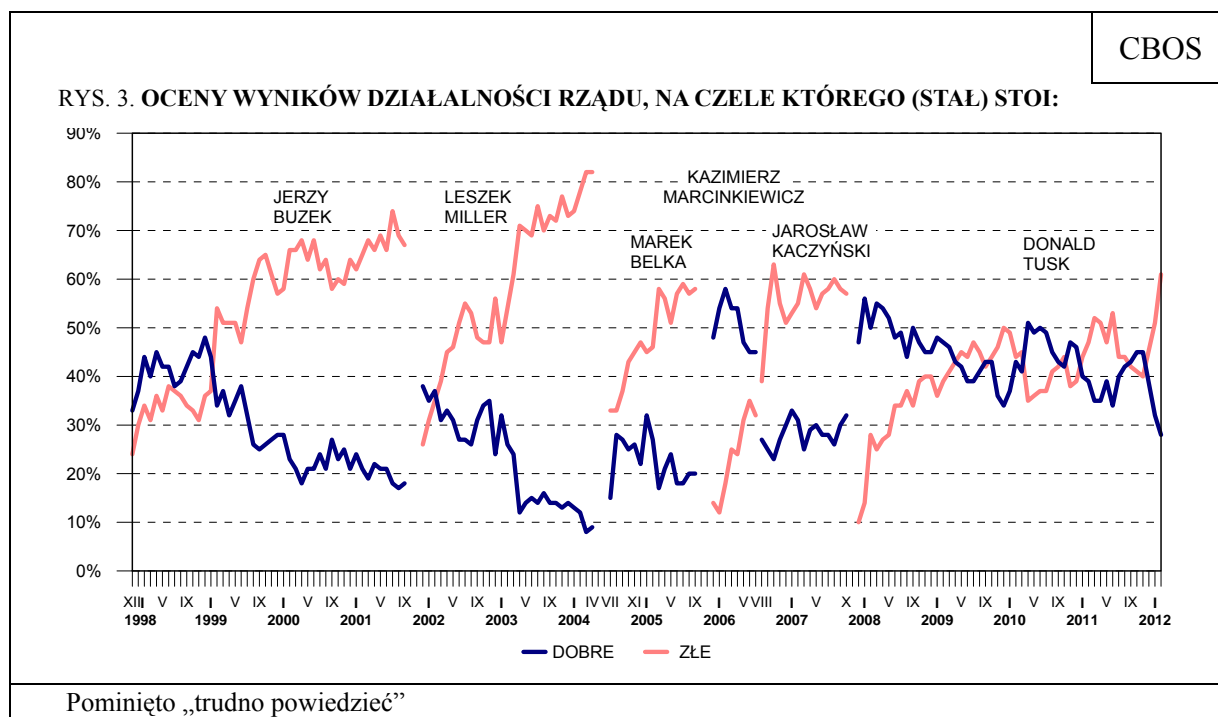
OCENA DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Zdecydowanie pogorszyły się też opinie o działalności rządu. Efekty pracy gabinetu Donalda Tuska od czasu ponownego objęcia przezeń władzy dobrze ocenia 28% badanych (o 4 punkty mniej niż w styczniu). Krytycznie podsumowuje je już 61% ankietowanych (wzrost o 10 punktów). Opinie o działalności rządu Donalda Tuska są zdecydowanie najgorsze od czasu kiedy sprawuje on swój urząd.

Tabela 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	I	II
	2011										2012	
	w procentach											
Dobrze	39	35	35	39	34	40	42	43	45	45	32	28
Źle	47	52	51	47	53	44	44	42	41	40	51	61
Trudno powiedzieć	14	13	14	14	13	16	14	15	14	15	17	11

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od stycznia 2012 – nowego rządu Donalda Tuska

Konsekwentnie stosunkowo najlepiej oceniają rezultaty pracy obecnego gabinetu grupy, w których rząd i premier cieszą się największym poparciem. Jednak także wśród nich – tj. wśród mieszkańców dużych miast, osób stosunkowo dobrze wykształconych i sytuowanych – działalność rządu oceniana jest na ogół krytycznie. Wyjątkiem są kadra kierownicza i specjaliści, wśród których oceny pozytywne i negatywne równoważą się. Także i w tym wymiarze zwracają uwagę ponadprzeciętnie częste głosy krytyki działań rządu wśród ludzi młodych: do 24 roku życia (70%), uczniów i studentów (78%).

W elektoratach partyjnych efekty pracy rządu doceniają w większości jedynie zwolennicy PO. Sympatycy pozostałych ugrupowań są dość jednomyślni w negatywnych ocenach posunięć obecnego gabinetu. Podobnie krytyczne opinie dominują wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji partyjnych i wśród biernych politycznie.

Tabela 6

Elektoraty partyjne	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	77	20	3
PSL	27	60	13
SLD	15	77	8
Ruch Palikota	22	72	6
PiS	11	84	5
Niezdecydowani	16	67	17
Niegłosujący	17	68	15

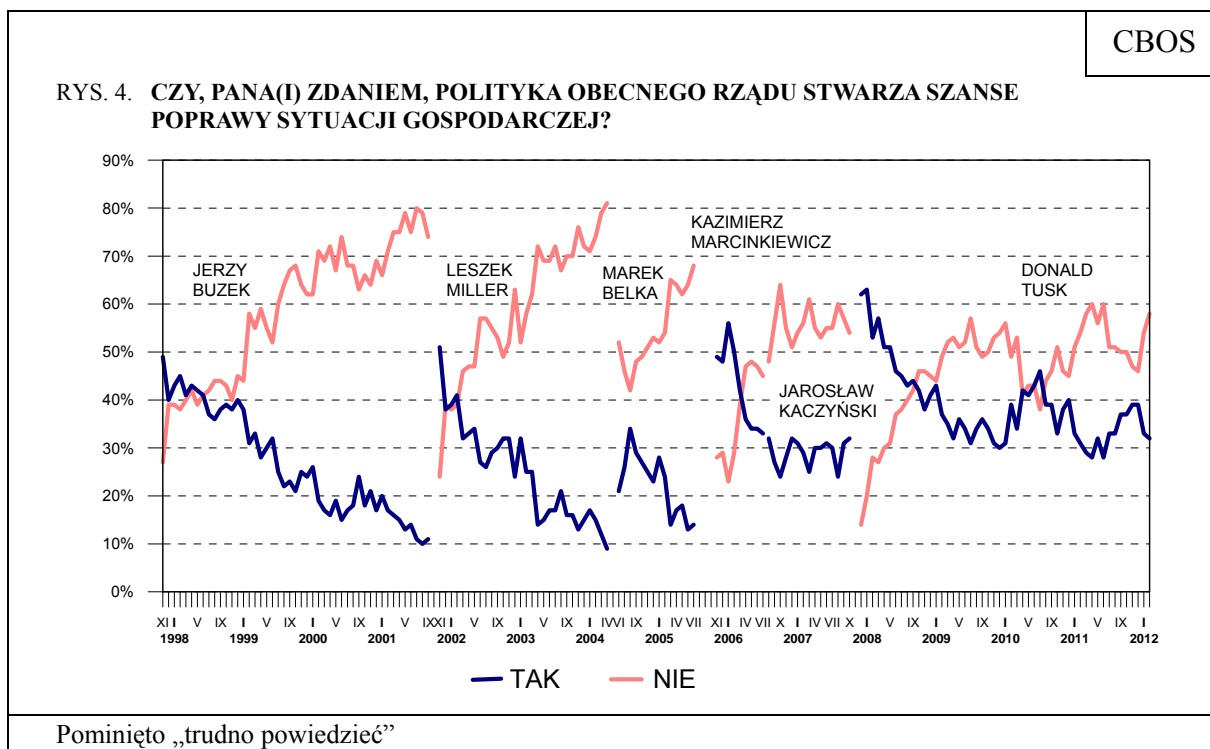
OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Stosunkowo najmniejsze zmiany zaszły w opiniach o polityce gospodarczej rządu. Podobnie jak w styczniu dobrze ocenia ją 32% badanych. Sceptycznie odnosi się do działań rządu w sferze gospodarki 58% respondentów (o 4 punkty więcej niż w styczniu).

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2011											2012	
	w procentach												
Tak	31	29	28	32	28	33	33	37	37	39	39	33	32
Nie	54	58	60	56	60	51	51	50	50	47	46	54	58
Trudno powiedzieć	15	13	12	12	12	16	16	13	13	14	15	13	10

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od grudnia – nowego rządu Donalda Tuska

Dobrym ocenom polityki gospodarczej – podobnie jak pozytywnym opiniom o rządzie w ogóle – sprzyja mieszkanie w dużym mieście oraz wyższy status społeczno-ekonomiczny.

W elektoratach partyjnych w skuteczność polityki gospodarczej obecnego gabinetu wierzy większość zwolenników PO. Wyborcy pozostałych ugrupowań są w tej kwestii sceptyczni. Podobnie osoby niemające określonych preferencji partyjnych oraz bierne politycznie – zdecydowana większość z nich nie dostrzega szans poprawy sytuacji gospodarczej w wyniku działań obecnego rządu.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	81	13	6
Ruch Palikota	34	59	7
PSL	25	59	16
SLD	24	72	4
PiS	17	79	4
Niezdecydowani, na kogo głosować	21	58	21
Niezamierzający głosować	19	69	12

Rząd podejmuje trudne decyzje, uzasadniając je troską o stan finansów państwa i koniecznością oszczędności. Trudno oczekiwać, aby tego rodzaju posunięcia budziły entuzjazm i przysparzały mu popularności. Wydaje się jednak, że niekorzystne skutki wizerunkowe niepopularnych decyzji można ograniczyć m.in. poprzez szersze konsultacje społeczne. W innym przypadku rząd będzie tak jak dotychczas zaskakiwany protestami różnych grup społecznych. Protestujący lekarze oraz internauci zdołali przekonać do swoich racji opinię społeczną. W efekcie tego m.in. w ciągu ostatnich dwóch miesięcy notowania rządu uległy gwałtownemu pogorszeniu. Opinie o gabinecie Donalda Tuska, uwzględniając cały okres sprawowania przezeń władzy, są – pomijając oceny polityki gospodarczej rządu – najgorsze z dotychczasowych.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		32	38	28	2	996
Płeć	Mężczyźni	32	42	24	2	474
	Kobiety	31	34	33	2	522
Wiek	18-24 lata	25	46	27	2	125
	25-34	27	38	34	0	204
	35-44	30	39	28	3	160
	45-54	34	33	31	2	159
	55-64	40	32	25	3	182
	65 lat i więcej	31	41	26	3	166
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	42	31	3	378
	Miasto do 20 tys.	30	34	37		152
	20-100 tys.	37	36	26	2	192
	101-500 tys.	35	43	21	1	159
	501 tys. i więcej mieszk.	46	27	25	2	115
Wykształcenie	Podstawowe	18	45	34	3	194
	Zasadnicze zawodowe	22	42	34	2	259
	Średnie	40	34	25	2	351
	Wyższe	42	33	23	1	192
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	47	27	24	2	91
	Średni personel, technicy	41	33	24	2	39
	Pracownicy adm.-biurowi	53	31	14	1	70
	Pracownicy usług	19	46	35		68
	Robotnicy wykwalifikowani	26	44	29	1	109
	Robotnicy niewykwalifik.	22	42	36		39
	Rolnicy	9	47	44		63
Pracujący na własny rach.	43	23	31	3	49	
Bierni zawodowo	Renciści	31	27	31	11	66
	Emeryci	36	40	22	3	224
	Uczniowie i studenci	19	56	23	2	61
	Bezrobotni	21	41	37	1	54
	Gospodynie domowe i inni	28	29	43		65
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	39	38	23	1	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	32	45	21	1	107
	sekt. pryw. poza rolnict.	38	31	30	2	202
	prywatnym gosp. rolnym	8	51	41		54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	16	41	39	5	155
	501-750	28	45	26	1	121
	751-1000	23	41	35	1	150
	1001-1500	34	38	27	1	160
	Powyżej 1500 zł	47	27	24	2	193
Ocena własnych war. mater.	Złe	20	44	33	4	159
	Średnie	26	41	31	2	471
	Dobre	44	31	24	1	366
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	48	37	3	43
	Raz w tygodniu	29	40	29	2	438
	1-2 razy w miesiącu	33	34	32	1	167
	Kilka razy w roku	35	36	26	2	226
	W ogóle nie uczestniczy	37	34	25	3	121
Poglądy polityczne	Lewica	39	34	27		166
	Centrum	37	34	27	1	331
	Prawica	30	51	18	1	289
	Trudno powiedzieć	19	27	47	7	209

Tabela 2

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		37	50	13	994
Płeć	Mężczyźni	38	52	10	472
	Kobiety	36	49	16	522
Wiek	18-24 lata	29	62	9	124
	25-34	36	53	11	204
	35-44	36	48	15	160
	45-54	37	45	18	159
	55-64	43	48	9	182
	65 lat i więcej	36	48	15	165
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	56	14	378
	Miasto do 20 tys.	38	52	11	152
	20-100 tys.	39	46	15	191
	101-500 tys.	38	51	12	159
	501 tys. i więcej mieszk.	54	34	11	114
Wykształcenie	Podstawowe	21	60	19	193
	Zasadnicze zawodowe	29	59	11	259
	Średnie	45	44	12	350
	Wyższe	47	41	12	192
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	58	28	14	91
	Średni personel, technicy	49	44	7	39
	Pracownicy adm.-biurowi	49	35	16	70
	Pracownicy usług	26	62	12	68
	Robotnicy wykwalifikowani	32	57	12	109
	Robotnicy niewykwalifik.	28	50	21	39
	Rolnicy	15	74	12	63
	Pracujący na własny rach.	52	33	15	49
Bierni zawodowo	Renciści	45	42	13	65
	Emeryci	40	49	11	223
	Uczniowie i studenci	19	69	12	61
	Bezrobotni	23	65	12	54
	Gospodynie domowe i inni	30	50	19	65
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	43	13	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	51	10	107
	sekt. pryw. poza rolnict.	44	42	14	202
	prywatnym gosp. rolnym	19	66	14	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	21	65	14	155
	501-750	30	59	11	121
	751-1000	35	52	13	150
	1001-1500	44	43	13	160
	Powyżej 1500 zł	54	36	10	192
Ocena własnych war. mater.	Złe	25	61	15	158
	Średnie	31	54	15	471
	Dobre	49	41	10	365
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	61	12	43
	Raz w tygodniu	34	53	12	437
	1-2 razy w miesiącu	37	53	9	167
	Kilka razy w roku	40	44	16	226
	W ogóle nie uczestniczy	42	42	16	120
Poglądy polityczne	Lewica	45	44	11	166
	Centrum	41	47	13	331
	Prawica	36	58	6	288
	Trudno powiedzieć	25	50	25	209

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	61	11	996
Płeć	Mężczyźni	29	64	7	474
	Kobiety	27	59	15	522
Wiek	18-24 lata	22	70	8	125
	25-34	28	66	7	204
	35-44	27	59	14	160
	45-54	28	61	11	159
	55-64	31	58	11	182
	65 lat i więcej	30	55	15	166
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	64	14	378
	Miasto do 20 tys.	26	63	12	152
	20-100 tys.	30	62	8	192
	101-500 tys.	31	61	9	159
	501 tys. i więcej mieszk.	40	51	9	115
Wykształcenie	Podstawowe	14	69	17	194
	Zasadnicze zawodowe	24	65	11	259
	Średnie	34	56	10	351
	Wyższe	35	58	7	192
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	46	46	8	91
	Średni personel, technicy	29	64	7	39
	Pracownicy adm.-biurowi	38	47	15	70
	Pracownicy usług	20	72	8	68
	Robotnicy wykwalifikowani	22	69	9	109
	Robotnicy niewykwalifik.	19	68	13	39
	Rolnicy	19	72	9	63
Pracujący na własny rach.	39	46	15	49	
Bierni zawodowo	Renciści	23	49	27	66
	Emeryci	30	59	11	224
	Uczniowie i studenci	20	78	2	61
	Bezrobotni	26	62	12	54
	Gospodynie domowe i inni	20	70	10	65
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	36	56	8	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	66	10	107
	sekt. pryw. poza rolnict.	31	59	11	202
	prywatnym gosp. rolnym	17	72	11	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	17	71	12	155
	501-750	27	61	12	121
	751-1000	26	63	11	150
	1001-1500	31	59	11	160
	Powyżej 1500 zł	42	52	6	193
Ocena własnych war. mater.	Źle	18	71	11	159
	Średnie	22	65	13	471
	Dobre	39	53	8	366
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	22	60	18	43
	Raz w tygodniu	28	60	12	438
	1-2 razy w miesiącu	29	60	11	167
	Kilka razy w roku	28	63	9	226
	W ogóle nie uczestniczy	27	63	11	121
Poglądy polityczne	Lewica	31	63	6	166
	Centrum	34	58	8	331
	Prawica	28	64	8	289
	Trudno powiedzieć	15	61	24	209

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		32	58	10	998
Płeć	Mężczyźni	33	60	7	475
	Kobiety	30	57	13	522
Wiek	18-24 lata	27	63	10	125
	25-34	29	64	7	206
	35-44	29	57	14	160
	45-54	36	55	8	159
	55-64	34	55	11	182
	65 lat i więcej	32	57	10	166
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	61	12	378
	Miasto do 20 tys.	31	58	11	152
	20-100 tys.	34	58	8	192
	101-500 tys.	31	61	8	159
	501 tys. i więcej mieszk.	43	49	8	116
Wykształcenie	Podstawowe	20	68	12	194
	Zasadnicze zawodowe	25	63	12	259
	Średnie	37	53	10	351
	Wyższe	42	52	6	194
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	49	43	7	93
	Średni personel, technicy	44	48	8	39
	Pracownicy adm.-biurowi	36	52	11	70
	Pracownicy usług	20	74	5	68
	Robotnicy wykwalifikowani	25	64	11	109
	Robotnicy niewykwalifik.	26	63	11	39
	Rolnicy	23	69	8	63
	Pracujący na własny rach.	40	52	7	49
Bierni zawodowo	Renciści	32	45	23	66
	Emeryci	31	59	10	224
	Uczniowie i studenci	16	76	8	61
	Bezrobotni	27	64	9	54
		Gospodynie domowe i inni	38	51	11
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	52	7	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	59	13	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	36	56	7	202
	prywatnym gosp. rolnym	22	68	9	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	23	66	11	155
	501-750	26	64	9	121
	751-1000	29	65	6	150
	1001-1500	35	54	11	160
	Powyżej 1500 zł	48	42	10	193
Ocena własnych war. mater.	Złe	20	70	9	159
	Średnie	26	64	10	471
	Dobre	44	46	10	368
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	60	14	43
	Raz w tygodniu	30	60	10	438
	1-2 razy w miesiącu	34	58	9	167
	Kilka razy w roku	31	59	10	226
	W ogóle nie uczestniczy	34	53	13	123
Poglądy polityczne	Lewica	37	58	5	166
	Centrum	33	59	8	331
	Prawica	34	61	4	289
	Trudno powiedzieć	21	54	25	211